

Mas toca retirada (!)

JORDI FONT

AVUI, 15/08/10

Ho vaig dir en un article recent. Arribada l'hora, les grans paraules de CiU —concert econòmic, sobiranisme— esdevindran fullaraca, perquè la “nova era” que anuncien no és sinó l'intent de legitimar una retirada: l'abandó del front de l'Estatut i del desenvolupament plurinacional de l'Estat (que el pacte constituent permetia i l'Estatut ha posat sobre la taula). L'objectiu: liquidar els impediments que dificultarien la restauració de la vella aliança entre la castissa *conllevancia* i el nostrat *peix al cove*. Les grans paraules de CiU, d'altra banda, ja haurien acomplert la seva segona missió: pescar independentistes incauts i ficar-los al sarró electoral on s'aixopluga bona part de la dreta catalana i els seus interessos.

I vet aquí que no ha calgut esperar una hipotètica victòria de CiU. Artur Mas, de manera sorprenent, s'ha descarat i ho ha dit amb totes les lletres, sense cap ombra de rubor: “L'Estatut ja no serveix”. Ha reconegut que “era un bon tren”, però que, davant l'intent del nacionalisme espanyol de deixar-lo “en via morta”, no val la pena plantar cara ni donar la batalla per salvar-lo, sinó que “cal un canvi de direcció”. Cap a on? Amb quin full de ruta? Ni un sol mot. Es tracta, doncs, del retorn a la política sense projecte, circumstancial, d'estira-i-arronsa; això sí, amb un arborat voleiar de banderes sota l'eteri lema del dret a decidir. Aquest cop, Artur Mas ni tan sols vol anar al notari que, en el passat, havia certificat públicament el seu compromís de no pactar amb el PP. Ben al contrari, dóna per feta, alegrement, la caducitat dels impediments que dificultarien aquest pacte.

Si l'artifici funciona, l'Estatut, certament, esdevindrà ferralla. Acabaran dient que va ser un trist error. Hi haurà un nou pacte de finançament amb l'Estat que no diferirà gaire de l'actual, però sostindran que "és gairebé com el concert econòmic". Catalunya s'endurà, de tant en tant, algun peix al cove que se celebrarà amb timbals i platerets. Serà, efectivament, una "nova era", però amb una vella i coneguda olor. Catalunya haurà abandonat la batalla del model d'Estat i haurà confirmat les posicions de la caverna espanyolista. Caldrà esperar una nova combinació d'esquerres, més o menys lluïda, amb més o menys contradiccions, amb crisi econòmica o sense, però amb el coratge de qui té un projecte reformador, el defensa sense treva i no es conforma amb tripijocs contingents.

Caldrà evitar aquesta immensa pèrdua de temps. Diguem-ho alt i clar: l'Estatut és irrenunciable, pel seu contingut, per les lleis innovadores a què ha donat lloc (educació, vegueries...) i per tot el que comporta (finançament, model d'Estat...). Cal dilucidar en breu si és viable la seva plena recuperació, més enllà del biaix involucionista de la famosa sentència. I cal abordar la qüestió de fons: amb la sentència, queda tancada a la baixa la interpretació del pacte constituent del 1978 pel que fa al model d'Estat? Si fos així, aquest restaria desmentit com a via per encaixar les nacions (les "nacionalitats" constitucionals) que van signar-lo. Aquesta és la gran qüestió, la vella assignatura pendent de la democràcia espanyola. Aviat, l'abandó de les armes per ETA durà Euskadi a aquest mateix punt. Espanya, més enllà d'inèrcies i de bravates, ho sap molt bé. I sap que s'hi juga la seva viabilitat futura. El camp de batalla està parat. I ho està en uns determinats termes. Ningú no pot abandonar-lo ara sense contraure greus responsabilitats.